

POMAGAČI – NOVI PROTAGONISTI U PRUŽANJU SOCIJALNE SKRBI IZMEĐU JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA

Seminar, Pordenone, Italija, 17. i 18. prosinac 1999. godine

Predstavnici Hrvatske – centara za socijalnu skrb, lokalne samouprave, neprofitnih organizacija i volontera iz Čakovca, Opatije i Splita, koji rade na području socijalne skrbi, prisustvovali su međunarodnom seminaru održanom 17. i 18. prosinca 1999. u gradu Pordenoneu na sjeveru Italije.

Organizator IRSE (*Istituto regionale di studi Europei del Friuli Venezia Giulia*) svake godine u prosincu organizira međunarodne susrete, seminare na različite teme. Ove je godine naziv seminara bio "Pomagači – novi protagonisti u pružanju socijalne skrbi između javnog i privatnog sektora".

Poticaj za izbor teme, osim iskustva, bio je i tekst iz Bijeke knjige Europske unije. U njemu se među predviđanjima za sljedeće stoljeće posebno naglašavaju nove potrebe koje su, ujedno, i nove mogućnosti zapošljavanja. "... Mnoge potrebe još nisu zadovoljene; nastaju s promjenama življenja, obiteljske strukture, povećanjem broja zaposlenih žena, novim težnjama ljudi zrele dobi i starijih. Stvaraju se, također, i iz potrebe za ublažavanjem šteta učinjenih prema okolišu, za obnavljanjem najoštećenijih gradskih područja." Prema mišljenju Europske komisije "volonterstvo u kreiranju poslova u sektoru zaštite može dovesti do stvaranja mreže poslova u ekonomiji kao cjelini."

Težnja za boljim životom, ne samo stvaranjem boljih proizvoda i usluga, nego i stvaranjem boljih odnosa među ljudima, trebala bi povećati zaposlenost. Uz to se ističe potreba i trend u modernoj Europi za obnavljanjem vrijednosti malih zajednica (obitelji, susjedstva, sela) u kojima se njeguje razmjena i otvorenost prema svima, a osobito prema slabijima ili drukčijima.

U dvodnevnom seminaru izlagali su stručnjaci: pravnici, sociolozi, ekonomisti, psiholozi iz više područja Italije, Njemačke, Austrije koji rade na sveučilištima, u državnoj socijalnoj službi, privatnim neprofitnim organizacijama, volonterskim organizacijama, medijima i lokalnoj samoupravi. Većina izlaganja se zasnivala

na neposrednim iskustvima iz prakse ili znanstvenim prikazima praktičnog rada. Predstavljena su iskustva u radu u zajednici, sa starijima, nemoćnim osobama, ovisnicima i mladima s poremećajima u ponašanju.

Nezaobilazna ideja u većini izlaganja je bila potreba stalnog provjeravanja učinkovitosti modela i pristupa u socijalnoj skrbi, te prilagođavanje pristupa brzim promjenama u društvu.

Socijalni sustav se sve više vidi kao široko područje, slobodno za različite koncepte, koje je u stalnom mijenjanju.

Uloga javnih socijalnih službi se neminovno mijenja – od provođenja mjere pa do socijalnog menadžmenta. Odgovornost za socijalni status više nije podijeljena na samo dvije strane – ili na obitelj ili na socijalne službe. Društvo sada istovremeno uključuje više aktera koji pripadaju socijalnom životu zajednice. Sve komponente društva trebaju odgovorno nositi svoju ulogu u društvu i pri tome ne izgubiti identitet.

Kako bi se postigao svrsishodan rad, iskustva nalazu potrebu stalne edukacija kadrova, i stjecanje osnovnog profesionalnog znanja i specifičnih vještina. Vještine i znanja su potrebni i osobama i obiteljima, koje postaju davateljima usluga, i koje skupljaju vrijedna iskustva u samopomoći. Uz trajno obrazovanje istaknuta je važnost evaluacije i supervizije.

Volonterski rad i građanske inicijative su visoko vrednovane i poticane od strane suradnika iz drugačije strukturiranih državnih službi te profesionalnih organizacija u neprofitnom sektoru. Vidljivo je međusobno prihvaćanje svih sudionika koji pružaju pomoć, neovisno o strukturi iz koje dolaze. Definiranje i predstavljanje volonterskog rada javnosti se javlja kao potreba jer se, kao i drugdje, postavljaju pitanja o motivima i učinkovitosti. Javnost u predstavljenim sredinama ponekad ne razlikuje volonterski rad od profesionalnoga u neprofitnim organizacijama, iako se radi o dva potpuno različita aktiviteta.

Sve veća profesionalizacija u privatnom neprofitnom sektoru čini ga prepoznatljivim kao nužan i kvalitetan subjekt u društvu, uz državni i privatni profitni sektor. Za daljnji razvoj trećeg ili neprofitnog sektora izlagači predlažu provođenje aktivnosti kroz projekte, kao i stalno učenje vještina iz područja prikupljanja sredstava i komunikacije. Profesija menadžera u trećem sektoru istaknuta je kao profesija 2000. godine, a cijela djelatnost kao važno područje zapošljavanja u budućnosti u tzv. "socijalnoj ekonomiji".

Svako predstavljeno praktično iskustvo je ohrabrilo skupinu iz Hrvatske, pogotovo stoga što je većina tema bila bliska našim zamislima ili nekim iskustvima. Za daljnji razvoj profesionalnosti i kreativnosti u rješavanju socijalnih potreba našeg društva korisni su kontakti sa širom okolinom. Ovom su prilikom sudionici, ovisno o svojem usmjerenju, pokazali zani-

manje za vrlo konkretna praktična rješenja, kao npr. terenski rad "na ulici" u prevenciji i tretiranju ovisnosti i poremećaja u ponašanju; uključivanje volontera u rad zdravstvenih i socijalnih državnih ustanova; kreiranje participativnih projekata s više različitih sudionika – volonterskih udruga, neprofitnih organizacija i javnih institucija; vaninstitucionalna briga o starima uz pomoć volontera; edukacija profila za specifične oblike preventivnog i kurativnog rada – animatori, medijatori, njegovateljice; edukacija obitelji za specifične potrebe starijih i nemoćnih, voditelji skupina za samopomoć.

Iznad svega je ostala vrijedna poruka i preporuka za kontinuiranu evaluaciju primijenjenih projekata i modela, kako bi prilagodba potrebama mogla biti što bolja i pravodobnija.

Nives Ivelja